1851. N°. 145

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 3 DECEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 2 December.

Z. M. de Koning der Belgen heeft dezer dagen onzen geleerden Penningkundige, den Hoogleeraar P. O. van der Chijs, Directeur van het Munt- en Penningkabinet der Leydsche Hoogeschool, een groote gouden medaille vereerd, ter innerlijke waarde van ruim *f* 100.—; bij gelegenheid der uitgave van zijn verdienstelijk werk: *Over de munten der voormalige Hertogdommen Braband en Limburg, van de vroegste tijden tot aan de Pacificatie van Gend*, 1576, in 4°. formaat met keurige afbeeldingen dier munten door den schrijver afgeteekend en door den bekwamen Steendrukker den Heer Hooiberg op steen gebragt; uitgegeven te Haarlem bij de Erven F. Bohn, door Teylers tweede Genootschap als antwoord van genoemden Hoogleeraar op een prijsvraag in 1846 met goud bekroond.

— Naar wij vernemen, zegt het *Handelsbl.*, is dezer dagen door den Raad van Ministers, met het oog op art. 6 der Grondwet, het beginsel vastgesteld, dat geene vreemdelingen, thans landsbedieningen bekleedende, tot eene bevordering in rang of betrekking, bij den Koning in aanmerking zullen kunnen worden gebragt, wanneer zij niet vooraf genaturaliseerd zullen wezen.

— De Algemeene Synodale Commissie der Hervormde kerk heeft ten gevolge harer ernstige beraadslagingen wegens de handhaving van de zelfstandigheid der diakonien, in verband met het onlangs door de Regering ingediend ontwerp van algemeene armenwet, besloten tot het opmaken van een adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, voornamelijk strekkende om de kerkelijke instellingen van weldadigheid te houden buiten toepassing van de bepalingen dier wet.

— Te Amsterdam zijn in de laatste dagen groote hoeveelheden zilver aangevoerd, zoo men meent, tot het vervaardigen van O. I. muntstukken.

— Curatoren van de Latijnsche school te Enkhuizen hebben Doctoren in de Letteren opgeroepen, om te staan naar den vacant geworden post van Rector. Belanghebbenden moeten zich vóór den 20sten dezer aanmelden.

'S GRAVENHAGE, 2 December.

Z. M. heeft dezer dagen het kapitale huis en aanhoorigheden, toebehoorende aan den Heer Schick, in het Noordeinde, aangekocht, hetgeen voor omstreeks *f* 50,000 was opgehouden.

— De 4 landhoeven van wijlen Z. M. Willem II bij Tilburg, den 26sten November publiek verkocht, hebben *f* 25,000 opgeleverd.

— De Minister van Financiën heeft van een onbekende onder het postmerk Haarlem *f* 500, en door tusschenkomst van den Burgemeester van Wijk bij Duurstede, *f* 40 ten behoeve van de schatkist ontvangen.

— De Ministers van Koloniën, Financiën en Marine zullen Woensdag, Donderdag en Vrijdag geen gehoor verleenen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Zaturdag 29 November.

Deze zitting heeft slechts enkele punten opgeleverd van algemeen belang. Het eerste gedeelte was geheel eene herhaling van het gesprokene op gisteren. De Heer Sloet tot Oldhuis regtvaardigde zijne toen geuite meening, dat men aan den IJssel niet zoo veel vertrouwen in de kunde van het personeel van den waterstaat stelde als de Minister, en wenschte, dat dit corps den lof, door den Minister daaraan gebragt, en waarvan ook spreker in menig opzigt het gegronde erkende, voortaan zal blijven verdienen. Zoo ook heeft de Heer Schiffer punt voor punt geantwoord op de rede des Ministers, gisteren in antwoord op zijne beschouwingen, gehouden, en was de Minister daardoor weder verpligt te dupliceeren.

Artt. 91 en 92 zijn daarop aangenomen.

Bij art. 93 ontwikkelt de Heer Westerhoff veelvuldige bezwaren tegen de Rijks-subsidien voor de eilanden Urk, Schokland en Ameland, en vooral omtrent de uitgetrokken bijdrage voor de calamiteuse polders in Zeeland.

De Minister van Binnenl. Zaken heeft met betrekking tot de bijdrage voor haven- en zeewerken hoofdzakelijk betoogd, dat die bijdrage noodig is, in het algemeen belang; dat het Rijk niet te karig moet zijn in het geven van dergelijke subsidien, en dat het goed is, dat de Rijkswetgever al het mogelijke doet, om het terrein der provinciale uitgaven, zoo veel mogelijk, in te krimpen.

De artt. 93—104 worden achtervolgens aangenomen, waarmede het hoofdstuk over den Waterstaat en Publieke werken is afgehandeld.

De Voorzitter stelt voor, de beraadslagingen tot Maandag te verdagen. Op voorstel echter van den Heer de Fremery, wordt met 37 tegen 23 stemmen besloten, eene avondzitting te houden. Alsdan is aan de orde het hoofdstuk Onderwijs.

De Commissie voor de petitien heeft vervolgens verslag gedaan op de volgende adressen: I. Op een adres van papierfabrikanten te Roermond en Maastricht, die zich beklagen over de verandering, bij het voorgedragen verdrag met België, ten aanzien van hun fabrikaat. — Ter Griffie. II. Op drie adressen, een van den Kerkeraad der Hervormde gemeente te Weesp, een van armverzorgers te Bolsward en een van de diaconie der Evang.-Luthersche gemeente te Amsterdam, bedenkingen inhoudende tegen de wet op het armbestuur. — Ter Griffie, en verzending aan de Commissie.

Zitting van Zaturdag avond 29 November.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslaging over het Vde Hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1852, en wel over de afdeeling Onderwijs.

De Heer Groen van Prinsterer opent daarover de algemeene beraadslagingen. Hij zal zich bij twee punten bepalen. In de eerste plaats vraagt hij, wat de reden kan zijn, dat omtrent de indiening eener wet op het lager onderwijs nog geen vooruitzigt bestaat? In de tweede plaats zal hij enkele uitdrukkingen, door den Minister bij verschillende gelegenheden, met betrekking tot dit onderwerp, gebezigd, behandelen.

I. Bij de behandeling van het eerste punt, herinnert de Spreker, dat de Minister tegen de indiening eener wet had aangevoerd, 1° het bezwaarlijke dier wet, en 2° gebrek aan tijd; maar de moeijelijkheid ligt alleen in het godsdienstig bezwaar, daartoe moet het stelsel van gemengde scholen gemaakt worden facultatief; dat dit is het éénige, wat op het oogenblik vereischt wordt, behoudens de vrijheid van het bijzonder onderwijs. Ziedaar de grondtrekken eener partiële wet, welke hier te lande verlangd wordt. De Spreker treedt uit dien hoofde in de nasporing van andere bezwaren en tracht te betoogen, dat tijdgebrek thans niet in aanmerking mag komen. De wet ten deze mogt niet later dan in de tweede zitting na de afkondiging der Grondwet worden voorgesteld, en evenwel is men thans reeds tot de vierde zitting genaderd. Wanneer hij zich dan afvraagt, welke toch de redenen mogten zijn van het uitstel eener indiening van eene wet, dan gist de Spreker, dat daarvoor drie redenen bestaan: 1° dat de Minister inziet, dat door de beraadslagingen over die wet de secte-tegenstand zou kunnen toenemen en eene hoogte bereiken, die hij niet wenschelijk acht; 2° dat die Minister de onmogelijkheid inziet om voor als nog zijne beginselen in de wet te brengen; 3° dat hij, door niets te doen, hetzelfde bereikt als door de aanbieding eener wet in zijn systema, hetgeen hij verder uiteenzet.

II. In het tweede gedeelte zijner rede heeft Spr. eenige uitdrukkingen des Ministers opgenomen, die, wanneer hij ze stilzwijgend voorbij liet gaan, strekken konden, om de urgentie der wet op het lager onderwijs te praejudiciëren. Die opmerkingen betreffen: 1° zichzelven; 2° de houding dezer Kamer; en 3° de betrekking van de Kamer tot het Ministerie.

Spr. eindigt met den opregten wensch: dat hij steeds in staat moge zijn, het Ministerie zooveel mogelijk te ondersteunen, maar dat hij ook hoopt, dat de vrijheid van het onderwijs overeenkomstig de Grondwet, naar waarheid in Nederland zal worden ingevoerd.

De Heer Zuylen van Nyevelt verlangt spoedige regeling van het onderwijs, maar eene die even als alle andere, eene getrouwe en eerlijke uitvoering der grondwet zal zijn. De vrijheid van het bijzonder onderwijs behoort tot de waarborgen door de Grondwet gegeven. Spr. komt nu tot eenige opmerkingen omtrent de gezindheidsscholen. Hij zet uit een: dat in ons land algemeene toepassing niet mogelijk is. Maar bovendien vraagt spr. waartoe zal de oprigting van gezindheidsscholen leiden? Zijns inziens tot niets anders dan om de klove tusschen de gezindheden al wijder en wijder open te maken en te bestendigen; om vonken van onverdraagzaamheid en vijandschap in het teeder gemoed der kinderen aan te blazen; want men zal in de Protest. gezindheidsscholen den kinderen inprenten, dat het Katholicismus is anti-nationaal en dat Nederland is een Protestantsche Staat. Men zal de toekomst van Nederland vastknoopen aan het jaar 1619 om langs dien weg tot eene heerschende kerk te geraken. Daarom wil die partij de opvoeding overbrengen

in de school, de school brengen onder den invloed der heerschende kerk en de kerk eindelijk onder het dwangjuk van 1619, en alzoo zullen die gezindheidsscholen den weg banen tot eene suppprematie, die aan die partij niet kan ingewilligd worden.

De Heer van Lynden spreekt eerst over eenige bijzondere voorvallen bij oprigting van scholen, en maakt daarbij eenige aanmerkingen aan den Minister. Hij ontveinst echter niet dat de wettelijke regeling van het onderwijs tot groote bezwaren kan aanleiding geven en dat er over de uitlegging van art. 194 der Grondwet, zeer uiteenloopende gevoelens zullen ontstaan. Veel zal daarbij afhangen van hetgeen men onder de woorden: »met eerbiediging van ieders godsdienstige begrippen," zal verstaan. Het oprigten van gezindheidsscholen schijnt hem de eenige weg te zijn om vele moeijelijkheden te voorkomen; hij beantwoordt den Heer van Dam van Isselt, omtrent de leering van zeker Predikant der Afgescheidenen, waarop die Heer antwoordt.

De Heer Blaupot ten Cate dringt er dan ook op aan dat de wet op het onderwijs spoedig en het eerst na de behandeling van het ontwerp op het armwezen, zal worden aangeboden. De toezegging daarvan zou eene groote geruststelling opleveren. Maar men heeft nog wel zoolang tijd dat die wet op het armwezen worde afgewerkt. Hij is niet voor eene partiële wet gestemd, te meer omdat hij dan zou moeten vragen, over welk gedeelte van het onderwijs, die partiële wet zou loopen. Hij verlangt dat het openbaar onderwijs door de Regering krachtig worde ondersteund, en ontwikkelt nader zijne inzigten omtrent verschillende wetenschappelijke instellingen.

Bij het vergevorderde uur wordt de voortzetting der beraadslagingen bepaald op aanstaanden Maandag, des middags ten 12 ure.

Vóór den aanvang der zitting zullen de afdeelingen zich bezig houden met het onderzoek van het tractaat tusschen Nederland en België gesloten.

Zitting van Maandag 1 December.

Aan de orde van den dag is de voortzetting der beraadslagingen over Hoofdstuk V (*Binnenl. Zaken*) afdeeling Onderwijs.

De Heer Metman verdedigt, namens de commissie, de bestrijding, door verschillende sprekers tegen hare meening gedaan, om niet tot eene partiële wijziging der wet op het onderwijs over te gaan, tegen die leden die alleen eene partiële herziening verlangen, omdat zij de geheele uitvoering van art. 194 Grwt. zoo lang mogelijk willen verschuiven, omdat wanneer dit geschiedt, door velen ook op de uitvoering der 3de zinsnede zal worden aangedrongen, die aldus luidt:

»Het geven van onderwijs is vrij, behoudens het toezigt der overheid, en bovendien, voor zoover het middelbaar en lager onderwijs betreft, behoudens het onderzoek naar de bekwaamheid en zedelijkheid des onderwijzers; het een en ander door de wet te regelen."

De Heer van Goltstein gelooft dat, in de omstandigheden, waarin wij ons bevinden, ook eene partiële herziening aanbevelingswaardig is.

De Heer Mackay beantwoordt den aanval die de Heer van Zuylen, Zaturdag avond tegen hem had gerigt, en eindigt zijne rede met de verklaring dat hij 't voor 's hands genoegzaam vindt, de aandacht te vestigen op eene zaak, waarbij zoo teedere belangen in het spel zijn, maar dat indien de kinderen niet opgeleid worden in de vreeze des Heeren, verdere lessen niets zullen uitwerken. Door Gods woord moeten alle Staten bestaan, en zij, die het Christelijk beginsel over boord werpen, zullen als wrakken vergaan.

De Heer Engelen is echter tegen eene partiële regeling van die zaak gestemd. Hij merkt echter op dat de vrijheid van onderwijs een grondwettig regt is, even heilig als ieder ander regt. Van daar dat hij bij den Minister er op aandringt dat hij de wet tot regeling dier zaak, zoo spoedig doenlijk aanbiede. Hij hoopt dit voor de Regering, voor de Kamer en voor de natie. Hij erkent volmondig dat de Minister, gelijk men zich heeft uitgedrukt, de man is van het oogenblik. Hij voegt er den wensch bij: dat de Minister dit nog lang moge zijn. Welk antwoord hij ook moge bekomen, hij zal zijne goedkeuring aan het hoofdstuk geven.

De Heer Borret hoopt dat de Regering zorg drage, dat door eene eerlijke uitvoering der Grondwet, door eene spoedige aanbieding der wet op het onderwijs, aan de belangstelling des volks en aan het wakend oog der natie worde voldaan. Hij wenscht dit in het belang van het vaderland; billijke wenschen mogen niet langer onvervuld blijven, geene ongerustheid moet er heerschen. Eene spoedige voordragt kan die geruststelling opleveren.

De Heer van Nispen dringt mede op de spoedige aanbieding der meergemelde wet aan.

De Heer Huguenin en Luyben verlangen de naleving van art. 194 der Grondwet, en vorderen eene wet die het geheel omvat en geene partiële regeling.

De Heer Groen van Prinsterer betuigt zijnen dank voor de krachtige taal die heden is gevoerd om op de spoedige aanbieding der wet aan te dringen, en beantwoordt den spreker van Zaturdag avond, den Heer v. Zuylen v. Nyevelt.

De Heer van der Veen keurt het openbaar lager onderwijs, dat hier te lande bestaat, goed. De aanvallen daartegen gerigt kunnen niet anders dan schadelijk werken. Hij hoopt alzoo dat de Heer Groen en zijne vrienden eene nadere uitlegging hunner woorden zullen geven.

De Heer Groen van Prinsterer meent alleen te moeten opmerken dat, indien hij den vorigen spr. niet beantwoordde, dit alleen daaraan is toe te schrijven dat hij zich de vrijheid voorbehoudt om, indien daartoe noodzakelijkheid mogt bestaan, de vergadering te verzoeken, den Minister te mogen beantwoorden, nadat deze het woord zal gevoerd hebben.

De Heer v. Zuylen v. Nyevelt, hoewel niet veel te antwoorden hebbende, omdat de Heer Groen hem te kennen heeft gegeven dat hij de eigenlijke questie niet *hier*, maar in *de Nederlander* (het dagblad heden geheel door den Heer Groen als zijn orgaan erkend) met den spr. zou behandelen, — wil toch enkele, zelfs van de uitgestelde punten van discussie opnemen, omdat hij gelooft, dat dit, in afwachting van den aanval dien hem toegezegd is, nuttig kan zijn, en ontwikkelt daarop drie punten, waarop de Heer Groen kortelijk antwoordt.

De Minister van Binnenl. Zaken beantwoordt eerst de laatste sprekers, wijst op zijne vele werkzaamheden niet alleen ter invoering, maar ook ter uitvoering van de aangenomene organieke wetten. Hij mag zich overigens niet laten dringen, om de vrucht een dag vroeger voor te dienen dan zij rijp is.

Dat er vexatoire toepassing der verordeningen zou bestaan, weerspreekt hij, en toont het aan in bijzonderheden. Hij antwoordt den Heer Groen en maakt hem opmerkzaam op 't geen de Grondwet beveelt, en hoe deze niet alleen slechts vrij onderwijs, maar ook de inrigting van alle onderwijs, en voldoend onderwijs verlangt, met het toezigt der overheid, en dus de regeling van het onderwijs in al den omvang.

De Minister ontkent dat hij beleedigende uitdrukkingen zou hebben gebezigd, schoon de Heer Groen hem niet zelden op een harde proef heeft gesteld. Verder vraagt de Minister, of hij ooit buiten zijn onderwerp is gegaan, en of, als de helft der leden vergden wat de Heer Groen voor zich verlangt, er dan kans zou zijn, dat de werkzaamheden werden afgedaan; hij wijst er op hoe de oppositie van den Heer Groen eene achterwaartsche strekking heeft tot de tijden der republiek met de heerschende godsdienst en daarvan uitgaande familie regering. Ten slotte wekt hij de vergadering op om de leus *Eendragt maakt Magt*, niet als tijdens de republiek, te voeren als ten teeken van wat ontbrak, maar als kenmerk van de eigenschap en kracht die wij bezitten.

De zitting wordt opgeheven tot morgen middag.

ROTTERDAM, 1 December.

In de eergisteren alhier gehouden openbare vergadering van den Gemeenteraad berigtte de Voorzitter, dat Gedeputeerde Staten hadden goedgevonden hunne goedkeuring te hechten aan het Raadsbesluit, om nog op de begrooting van 1851 de volgende posten te brengen: aftimmering enz. van het nieuwe Ziekenhuis *f* 15,000; demping van een gedeelte der Binnenvest *f* 7000; subsidie aan de Academie van beeldende kunsten en technische wetenschappen *f* 2000, en kosten wegens het verblijf des Konings te Rotterdam *f* 6000, te zamen *f* 30,000, onder opmerking dat het batig slot met deze som dient verminderd te worden.

ZWOLLE, 28 November.

In den laten avond van Woensdag, is een bijwagen van de stoombootdiligence, waarin zich 8 personen bevonden, terwijl een matroos bij den voerman op den bok zat, tusschen Uffelte en Dieverbrug in de Hoofdvaart gestort. Twee passagiers, een matroos en een koksjongen, hebben daarbij, niettegenstaande alle aangewende moeite om hen te redden, het leven verloren, terwijl de andere passagiers kneuzingen en verwondingen hebben bekomen. Tot dit verschrikkelijk ongeluk is de sterke drank weder de aanleidende oorzaak geweest, daar de matroos gedurig aan den voerman uit eene flesch jenever had laten drinken.

'S HERTOGENBOSCH, 30 November.

De commissaris van policie alhier heeft ll. Woensdag eene belangrijke aanhaling gedaan; onderrigt dat de Gebroeders Sève dezer dagen te Utrecht met een groot deficit zijn gefailleerd, en bekend met de omstandigheid dat deze onlangs nog hier uitpakten, is het hem gelukt na een nauwkeurig onderzoek uit een pakhuis op de haven 4 pakken laken te ligten, welke door hen daarin geborgen waren, te zamen eene waarde hebbende van circa *f* 12,000.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 29 November.

Alhier is den 24sten eene openbare vergadering gehouden van belangstellenden in de verbreiding van het Evangelie op Borneo. Er werd besloten de vestiging van een Anglikaanschen Bisschop op dat eiland te bevorderen; tot goedmaking der kosten werden ruime bijdragen gegeven. De bekende Sir James Brooke, Gouverneur der Britsche nederzetting op Laboan, voerde ook het woord, en vermaande nadrukkelijk om het Christendom op Borneo niet met te grooten ijver te verbreiden, want dan zou het er ook met grooten ijver worden bestreden; men moest de Mohammedanen en Heidenen met zachtheid en overreding trachten te winnen: dit was de eenige aan Christus welgevallige handelwijze; of die binnen tien of over duizend jaren vruchten zou dragen, moest men aan de Voorzienigheid overlaten. Zijne tweede waarschuwing was, geen sectetwist op Borneo te brengen; was er eens eene Anglikaansche kerk gevestigd, dan zou een ander kerkgenootschap er wel geduld kunnen worden maar niet openlijk mogen optreden: zoo alleen zou men het gevaar ontgaan van met eigen handen het werk weder af te breken.

— Eergisteren avond is hier een moord-aanslag gepleegd op een Italiaanschen priester Ferrati genoemd, die met twee capucijnen, voor veertien dagen uit Rome was gekomen, en de dienst verrigtte in een der R. K. scholen, Leopold's court; hij werd door drie mannen aangevallen, naar men gist Italianen, en ontving een dolksteek in den schouder en stokslagen op het hoofd. Zijne wonden zijn niet gevaarlijk. Men schrijft deze misdaad toe aan den haat van eenige Italianen tegen gemelde R. K. school, want reeds zijn er nog twee aanslagen tegen personen aan die school verbonden, gepleegd.

— Sir R Abercromby, Gezant te Turijn, is in die zelfde betrekking overgeplaatst naar 's Gravenhage.

— De inschrijving van eene penny, om de arbeidende klasse gelegenheid te geven mede te werken tot het oprigten van een standbeeld voor wijlen Sir R. Peel, heeft 1700 £ opgebragt.

— Het getal aangevoerde varkens is buitengewoon toegenomen. Dit jaar zijn er reeds 6982 stuks meer dan in het vorige aangebragt, en bedraagt het totaal 10,343.

— Uit het zeer geroemd wordende werk van den Heer Braithweite Pool blijkt, dat de jaarlijksche voortbrengselen in dit land, tot den landbouw en het fabriekwezen behoorende, een waarde vertegenwoordigen, gelijkstaande met de geheele nationale schuld.

— Het schip Unicorn met 300 landverhuizers van Liverpool naar Amerika vertrokken, heeft den 9den schipbreuk geleden, doch al de passagiers op één na zijn gered door een Amerikaansch schip, welke hen naar Liverpool terug heeft gebragt.

— Twee groote walvischvaarders zijn op de Lachland-eilanden in de Torres-Straat, tusschen N. Holland en N. Guinea, op strand gedreven en verbrijzeld, en de bemanning omgebragt.

BELGIE.

BRUSSEL, 30 November.

De centrale sectie der Kamer van Afgevaardigden, belast met het onderzoek van het met Nederland gesloten verdrag van handel en scheepvaart, heeft eene zitting gehouden, waaruit blijkt, dat van 108 leden, waaruit de Kamer is zamengesteld, slechts 49 zich naar de sectien hebben begeven, van welke 19 voor en 11 tegen de goedkeuring van het tractaat zijn, en 19 zich van de stemming hebben onthouden.

— De Akademie van Schoone kunsten alhier heeft eene jaarlijksche toelage van het Rijk van 20,000, die van Antwerpen van 25,000 fr.

— Het Hof van Assises te Gend heeft twee brandstichters ter dood veroordeeld.

FRANKRIJK.

PARIJS, 30 November.

Men houdt zich hier veel bezig met de stemming der Wetgevende Vergadering van Zaturdag, ten aanzien van het ontslag van den Generaal Perrot en de benoeming van den Heer Vieyra tot de betrekking van Bevelhebber van den état-major der nationale garde.

Overigens schijnt de magteloosheid dier Vergadering van dag tot dag meer aan het licht te komen.

— Het Committé van wederstand heeft weder een nieuw bulletin aangeplakt en verspreid, hetwelk zich door zijne hevigheid nog van de vorige onderscheidt. — De hoofdstad is overigens rustig, doch er heerscht steeds spanning.

— De Policie heeft te Marseille eene geheime buskruidfabriek ontdekt.

PRUISSEN.

BERLIJN, 30 November.

De Minister van Binnenl. Zaken heeft op een adres van ingezetenen der hoofdstad tot opheffing der bordeelen geantwoord, dat tot dezen maatregel besloten is, doch deze langzamerhand zal worden uitgevoerd.

— In de omstreken van Bautzen in Saksen is eene zoo groote hoeveelheid sneeuw gevallen, dat onderscheiden personen op de wegen zijn omgekomen.

LUXEMBURG.

28 November.

Alhier is uit 's Gravenhage een Legatie-Secretaris aangekomen, ten einde bij de wetgevende magt van het Groot-Hertogdom aan te dringen op de betaling eener som van 7 millioen guldens, aan Nederland verschuldigd. De Kamer zou weinig ongerustheid toonen over dien eisch, wijl zij van Nederland 17 millioen guldens meent te goed te hebben. Het publiek echter is te dien aanzien niet zoo gerust.

In de zitting van den 27sten heeft de Heer Richard eene geheime zitting der Kamer gevraagd, ten einde nopens de bedoelde schuld eene interpellatie aan de Regering te doen. Hij durfde in deze de openbaarheid niet op zich nemen, doch de Kamer besloot, dat de zaak met open deuren zou worden behandeld. Heden zou de interpellatie plaats hebben.

BEIJEREN.

De Regering gaat voort beperkende maatregelen tegen de Duitsch Katholieken te nemen. Er is weder een besluit van den Minister van Binnenl. Zaken en Eeredienst verschenen, waarin, op grond, dat de Duitsch Katholieken opgehouden hebben een kerkgenootschap te vormen, bepaald wordt dat hunne kinderen voortaan aan het godsdienstig onderrigt in de Protestantsche of Katholieke scholen deel moeten nemen. Den onders is slechts de keuze gelaten in welke van deze scholen zij hunne kinderen tot dat einde willen zenden, maar in geen geval is het hun geoorloofd hun een eigen godsdienstig onderwijs naar hun leerstelsel te doen geven. Overal waar tot dusverre Duitsch Katholieke gemeenten bestaan hebben, moet de policie zorgen, dat voornoemd besluit stiptelijk ten uitvoer worde gebragt.

— Het schip Hoppet, hetgeen het kollossale bronzen standbeeld van Gustaaf Adolph naar Zweden overbragt, is volgens berigten te Munchen ontvangen, vergaan.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 25 November.

Statistieke opgaven, dezer dagen openbaar gemaakt, getuigen van de ontwikkeling van den delfstoffelijken rijkdom van dit land. De gezamenlijke opbrengst der bergwerken bedroeg eene geldswaarde van 11,648,957 florijnen in 1827; van 18,901,290 fl. in 1837; van 27,906,901 fl. in 1847. Van de voornaamste delfstoffen is in het laatste jaar gewonnen: goud 7529 mark, zilver 115,681 mark, kwikzilver 3641 cent., koper 60,131 cent., tin 977 cent., lood 66,917 cent., ruw ijzer 3,109,212 cent. en 485,575 cent. gegoten ijzer, steenkolen 14,893,362 cent.

— De statistieke opgaven betreffende Hongarije, zoo als die vroeger van de Hongaarsche zijde gegeven werden, waren veelal, onder den invloed van ingenomenheid met eigen land en stamgenooten, niet vrij van overdrijving. Zoo zou volgens eenige van die zijde afkomstige opgaven de bevolking van Hongarije niet minder dan 12 millioen zielen bedragen. Uit statistieke opgaven over 1850 betreffende het Kroonland Hongarije, thans openbaar gemaakt, blijkt, dat het (het Woiwodschap en het Bannaat van Temesch, dat ongeveer 1½ millioen inwoners telt, niet medegerekend) eene bevolking had van 7,864,262 zielen, waarvan de kleinere helft, namelijk 3,749,633, Magyaren zijn, en verder: 834,350 Duitschers en andere volkstammen. Deze bevolking was verdeeld in 4,122,738 R. K.; 676,398 geunieerde en 396,931 niet-geunieerde Grieken; 1,415,192 Gereformeerden en 724,328 Lutherschen, benevens 323,564 Joden.

— De Vereenigingen der Duitsch-Katholieken Lichtvrienden en Vrije Christenen zijn in het geheele land verboden.

— Door den watersnood die onlangs in Karinthien plaats had, is voor eenige millioenen schade veroorzaakt; onder anderen zijn te Greifenburg van de 100 huizen slechts 12 staande gebleven.

— De ijzerfabrieken van de stad Steyer hebben belangrijke bestellingen uit Engeland en Amerika ontvangen, ten gevolge van de proeven, die op de Londensche Tentoonstelling waren ingeleverd en ook nu naar die te New-York verzonden zijn.

STADS BERIGTEN.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, op Vrijdag den 5den December 1851, des namiddags ten 2 ure.

In de maand November 1851 zijn binnen de Stad *Leyden* overleden 73 personen, als: 16 Mannen, 22 Vrouwen, 20 Zoons en 15 Dochters, daarenboven als levenloos aangegeven 15.

Gedurende diezelfde maand zijn aldaar geboren 109 Kinderen, als: 51 Zoons en 58 Dochters, waarbij twee paar Tweelingen.

KERKNIEUWS.

De Kerkeraad der Hervormde gemeente te Middelburg heeft het volgende zestal Predikanten gemaakt: DD. Henzepeter, te Katwijk aan Zee; Gildemeester, te Ophemert; Piecardt, te Goes; van Rhijn, te Chaam; Vinke, Theol. Doct. te Sneek, en Bresser, te Stryen; waaruit het volgende drietal: Henzepeter, Piccardt en Gildemeester.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE UTRECHTSCHE HOOGESCHOOL.

Den 25sten November de Heer H. L. M. Luden, van Amsterdam, in de Regten, met *Theses.*

Den 28sten de Heer J. Spoor, uit Oss, in de Regten, met *Theses.*

De redactie ontving gisteren den volgenden brief van de Heeren Jan Zuurdeeg & Zoon.

Wel Ed. Heer!

De Ondergeteekende Fabrijkanten Jan Zuurdeeg & Zoon, verzoeken UEd. *uit hunnen naam te willen medeldeelen*, in Uwe eerstvolgende uitkomende Courant, *dat zij vreemd zijn aan het, in hun oog, voor de firma van de HH. J. C. Zaalberg & Zoon beleedigend artikel, geplaatst in de Courant van 1 Dec.*

Ontvang de verzekering hunner achting, enz.

ADVERTENTIEN.

ECHTSCHEIDING.

Uit een Vonnis, gewezen door de Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, den 19den Augustus 1851, zijnde behoorlijk op de Expeditie geregistreerd en beteekend, blijkt, dat daarbij het Huwelijk, tusschen JACOBUS LOEPS, zonder beroep, wonende te *Leyden*, en ELISABETH JANSE, zonder beroep, mede te *Leyden* woonachtig bestaande, is **ontbonden**.

(*kosteloos geprocedeerd.*) *Voor uittreksel deugdelijk verklaard door mij Ondergeteekende, Procureur bij gemelde Regtbank, en als zoodanig voor genoemden* JACOBUS LOEPS, *geoccupeerd hebbende.*

P. K. DOEFF.

SCHEIDING VAN TAFEL EN BED.

Blijkens een Vonnis door de Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, op den tweeden September 1800 een en vijftig gewezen, behoorlijk geregistreerd en beteekend, is tusschen JACOBA DEBORA PLANJER, Echtgenoote van HENDRIK JACOBUS SPAARENBERG (zich schrijvende *Sparenberg*) wonende te *Leyden*, als Eischeresse, en denzelven HENDRIK JACOBUS SPAARENBERG (zich schrijvende *Sparenberg*) *Stucadoor*, mede wonende te *Leyden*, als Gedaagde, uitgesproken **Scheiding van Tafel en Bed** met de gevolgen van dien.

De Procureur der Eischeresse,
P. K. DOEFF.

Het HUIS EN ERF, met nevens aangelegen Werkplaats, staande en gelegen aan het Rapenburg, Wijk IV. No. 849 en 850, alsmede een Gebouw, ingerigt en gebruikt wordende als *Boekdrukkerij* met bergplaats in het gefaliede Bagijnhof, Wijk IV. No. 840, op den 29sten November laatstleden aan den Burg alhier, ten overstaan van den Notaris WYNSTROOM, publiek geveild, is in Bod gebragt, op . . . . *ƒ* 2,450.—.
Later verhoogd met . . . . . 550.—.

Zullende de Afslag en Toewijzing geschieden Zaturdag den 6den December, des avonds ten 6 ure.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 1 December.

		Laagst.koers.	Hoogst.koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	58	58 1/16	58
Dito Certificaten	» 3 »	67⅞	67⅛	67⅞
Dito dito	» 4 »	88 1/16	88 3/16	88 1/16
Amortisatie Syndicaat	» 3½ »	87¾	—	—
Handelmaatschappij	» 4½ »	—	—	—
O. I. Leening	» 4 »	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg	»	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4½ »	—	—	—
Haarlemmermeer	» 5 »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	105	105⅛	105⅛
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	104	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	94⅝	—	—
Dito 1840	» 4 »	87⅜	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4 »	—	—	—
Dito dito Nieuwe	» 4 »	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6 »	—	—	—
Certificaten van dito	» 6 »	65¼	—	—
POLEN, Obligatiën	» 4 »	—	—	—
Dito Aandeelen met Loten.	fl. 250 *f*	—	—	—
Dito dito 1835	» 500 »	—	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5 pCt.	16⅛	16⅜	16 1/16
Dito dito Onbep. Stukken	» 5 »	16⅛	16⅜	16 3/16
Dito Obligatiën	» 3 »	39⅜	39¼	39⅜
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	35⅝	35½	35 7/16
Coupons Ardoins		8 3/16	8 5/16	8 3/16
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	» 5 »	—	—	—
Dito	» 4 »	—	—	—
Dito Metall.	» 5 »	69⅛	69¼	—
Dito Nieuwe	» 5 »	76¾	77⅝	76¾
Dito 1847	» 2½ »	36⅛	36¼	—
BELGIE, Banc.	» 2½ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» 2½ »	47	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5 »	93	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 5 »	34⅜	—	—
Dito dito	» 4 »	33⅝	—	—
VENEZUELA,	» 3½ »	34¼	34⅝	—
MEXICO,	» 5 »	22 9/16	22⅝	22⅝
AMERIKA, Bankactiën		4⅜	5½	4½

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *ƒ* 9.70 à 75.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt. Prolongatie 3 pCt. Wissel-Disconto 2.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.